

Забелязвам, че все повече гледам телевизионната програма. При това започнах и да напълнявам; през последните няколко години наддадох цели двайсет и осем кила! Поради това постоянно съм се одремал. Вече почти и не живея – само дремя... Щом се върна от работа в къщи, обядвам, изпушвам една цигара и лягам на канапето. Не спя, ами как да кажа, сякаш непрекъснато съм в някакъв полусън. Мисълта ми е, че и като заспя, спя някак си тъпо, без сънища, и се събуждам с главоболие, с горчивина в устата. Необходим ми е половин час, за да се разсъня. Тогава трябва да ме избягват: раздразнителен съм, готов за скандал от нищо.... Освен това, всичко ми се струва някак си безсмислено. Ако времето е особено хубаво, качвам се на терасата над апартамента ни и се разхождам привечер като лунатик. От своя покрив мога да видя как други разхождащи се трасират обичайните си маршрути през гъсталака от телевизионни антени. Но обикновено, щом се събудя, натискам, копчето на телевизора и се вторачвам в него, докато не загрее и не се появи картина. Гледам всичко наред и си имам мнение за това. Преди всичко, презирам. Понякога се ядосвам, често завиждам на лъскавите хора, чийто живот представя телевизията. Вечеряме на маса, която е поставена така, че всеки момент може да се следи съдържанието на програмата и чинията. Когато жена ми и дъщеря ми си легнат, аз оставам пред включения телевизор – сам, в стаята със загасено осветление и мисъл в главата, гледам трепкащата картина без звук, който предварително съм намалил, за да не им пречи, докато спят.

Онова, което някога наричах своя воля, сега е нещо гнило, съвсем размекнато; просто нямам сила да се надигна от фотьойла и да загася телевизора. И когато съумея да сто-

ря такова усилие, ръката ми нерешително се отклонява към копчето, с което се сменя програмата, за да погледна за всеки случай да не би да има нещо по-умно по другия канал. Обикновено има – връщам се послушно назад във вдлъбнатото плушено леговище и продължавам да зяпам втренчено. Така едно предаване ме отвежда към друго, досущ като удавник, носен от течението през водопадите. Някои предавания гледам ей-така, само да дочакам онези, които идват след тях, а след това – чакам трето и така – чак докато не се появят онези хубавици, които някъде към полунощ съобщават програмата за следващия ден.

Чувствам, че това не е животът, който би трябвало да вода, но ме връзват някакви невидими, лепкави конци; движенията ми станаха забавени, непрекъснато дъвча нещо, вече гледам като през някакъв воал, постоянно в полусънно състояние, измачкан, със запретнати ръкави, затлъстял, примирен със съдбата си и същевременно недоволен от нея.

Открих, че ми е най-удобно с пижама. Така нищо не ограничава тялото ми, то се разлива и разплува, приемайки формата на фотьойла. Често повдигам горницето на пижамата и оголвам корема си. Хващам с две ръце отпуснатата плът и се любувай на грозотата и безпомощността си. Изглежда, че е късно да отслабвам. Заорал съм прекалено дълбоко. Сега само някакво чудо може да ме спаси от пижамата, която с райетата си напомня на затворническо облекло. Отвращението ми се подхранва с фъстъци, кисели краставички, щрудели, солени бисквитки, картофен чипс, царевични пръчици, лешници, бадеми, семки, орехи, пуканки, стафиди... Питам се какво ли бих си помислил преди двацетина години, ако, луд и млад, случайно попаднеш в тази стая и се видех с разкопчана пижама, как се чеша по корема и зяпам светлия квадрат (програмата отдавна е завършила), раз-

пилял наоколо си като маймуна в зоопарк черупки от фъстъци. Над тази моя телевизионна клетка би трябвало да закачат табелка HOMO SAPIENS! Впрочем, какво би се случило с Одисей, ако не бил наредил да го вържат за мачтата, а ушите на гребците да се запушат с восък, преди да чуят прелъстителната песен на сирените? Същото! Би му се случило същото, което и на мен. Никога не би намерил своя път! Никога нямало да дойде на себе си и да се върне в Итака. Но примерите от литературата все повече избледняват, губят смисъл; ленивият ми вече мозък не помни много от по-раншния ми пред-телевизионен живот... Всяка сутрин с измиването на зъбите, измивам, и картините, останали в паметта от преди. Все пак, правя отчаяни усилия и взимам някоя книга, заклевайки се, че няма да погледна тазвечерната програма. Сам си поставям юзди: няма да седя в стаята, където е телевизорът, а в кухнята, на твърд стол, така че да избегна съблазнителната топлина на фотьойла, която ме приспива. Ще седя, значи, на твърдо и ще се боря против съня, който сънувам, с отворени очи – с четене, с единственото подръчно средство, при липса на нещо по-добро. След известно време Лола ме вика да видя някакъв глупак на екрана: „Ела, моля ти се, да видиш само това!“. Ставам, влизам в стаята, но тозчас, хипнотизиран от картините, не мога вече да се върна при книгата. Оставам и зяпам всичко до края. Отчаяно се мъча да се освободя, защото знам, че това е решителната битка за спасение на душата и тялото. Ако я изгубя, ще стана жив труп, един от безбройните административни хора-бройлери, които виждам всеки ден как избутват с мъка дните си като бreme. Няколко пъти обявявах извънредно положение и мобилизирах частите си за нелегална съпротива. Казвах си, че в тези отчаяни битки трябва да влязат всички без разлика: и деца, и жени, и стари бойци,

всички нежни, неизстинали места в мен, зовът на дивото, ако още го има, всичко, което някога съм прочел, последната надежда, в която вече и сам не вярвам, всичко, ама всичко! Надигам се с мъка от фотьойла и загасвам онзи уред за изтезание. Натискам, значи, копчето и всесилната картина, която с години ме е приспивала, изведнъж започва да се смалява, смалява, смалява и смалява, става нищожно малка точка в тъмния квадрат, а след това завинаги изчезва. В хиляди осветени прозорци трепти още известно време същата синкава светлина, гърми сигналът на последните новини, сгромолясват се водопади от клозетни казанчета. Струва ми се, че най-после съм свободен! Но още на другия ден пак попадам в клопка. Само колко пъти съм се опитвал да избягам, да отслабна, да стана отново онова, което съм бил – човек! Издържал съм ден до пладне без телевизия и храна, след което си наваксвах всичко за една вечер. Късно е да се връщам... Късно да предприема и изменя каквото и да било. Оставям се...